

TRIBUNA

De la genètica a la taula

SANTIAGO PLANAS DE MARTÍ
ENGINYER AGRÒNOM
AGROTECNIO CERCA CENTER-UDL

NO VOLDRIA passar per alt el diàleg mantingut fa pocs dies entre la Romi Pena, jove catedràtica de la UdL-Agrotecnio i especialista en genètica animal, i en Roger Galofré, veterinar i expert tecnòleg. En l'haver de tots dos, una etapa investigadora prèvia a l'IRTA.

Davant un públic aplegat al rectorat de la Universitat, el diàleg va ser moderat per la Carme López, presidenta del Col·legi de Veterinaris. Celebrem, juntament amb els enginyers i Fira de Lleida, el Cinquantenari del Premi del Llibre Agrari. Un llarg trajecte d'innovacions. Però el diàleg va adreçar la mirada al futur i va resultar molt enriquidor.

Tot i que l'economia d'escala és indefugible, les granges mitjanes i petites conviuran amb les grans. Caldrà però avançar en eficiència (energia, nutrició) i en gestió ambiental (dejeccions). La professionalitat dels ramaders i l'entorn tecnològic que els aixopluga auguren la consecució d'aquests objectius.

A l'altre extrem de la cadena, els consumidors. Serà decisiu que els ramaders i la indústria càrnia es guanyin la seva confiança en dos temes clau: el benestar animal i el binomi carn animal-salut humana.

El benestar animal, entès com l'absència d'estress, té molt a veure amb l'adaptació als canvis, la resistència a les malalties i el maneig. No obstant, el final cruent és ineludible, quelcom difícilment accep-

table per sectors creixents de la societat. Els principis ètics tenen molt a veure amb tot això i la ciència i la tècnica han de trobar com resoldre les necessitats i, alhora, sintonitzar amb la sensibilitat del moment.

L'altra qüestió crucial rau en la relació entre el consum de carn i la salut. La carn conté proteïnes de qualitat no aportades pels vegetals. Però els greixos animals poden ser l'origen de malalties importants. També es qüestiona l'ús d'antibiòtics i la medicalització dels animals amb antibiòtics.

Cal veure aquí la decisiva actuació de la CE obligant a reduir o suprimir l'ús d'antibiòtics per la seva relació amb les resistències antimicrobianes. A la vigent estratègia *Farm-to-fork* es planifica una important reducció dels antibiòtics i, en la producció vegetal, dels fitosanitaris i els fertilitzants químics.

En aquests escenaris emergeixen amb força la genètica i la tecnologia. L'edició genètica CRISPR, que tan útil s'ha mostrat amb les vacunes humanes, tindrà aplicacions en ramaderia i en cultius, superant de llarg els resultats de la

Som fills d'una cultura en la qual els aliments d'origen animal són essencials. La seva substitució no serà immediata. Però els nous hàbits arriben

millora genètica convencional. En segon lloc, l'arribada del 5G serà impactant. Ens obrirà a nous avenços en benestar animal. Projectes com el HAI 4.0, desenvolupat per empreses i centres de recerca del nostre entorn, estan a punt d'aportar solucions molt interessants.

Finalment, apuntar l'emergència d'altre element disruptiu. A la recent edició del saló Alimentària, la "nova proteïna", substituïda de la carn, va tenir un gran ressò.

Ja fa dues dècades que en

Carlos Buixadé, també acadèmic, de família aranesa, ens anunciava l'arribada de carn produïda en plantes industrials. Ho feia a Lo Casino d'Alcarràs, ves per on, davant dels engreixadors de vedells, perplexes.

Ara, un estudi difós per la mateixa Generalitat de Catalunya anuncia la preponderància, també en dues dècades, de la proteïna procedent de cultiu cel·lular i la proteïna verda. La carn tradicional, tot just suposarà el 40% de la dieta proteica

global (AT Kerney, 2019). Reservarem les costelletes per als festius, com abans succeïa amb el pollastre.

Som fills d'una cultura en la qual els aliments d'origen animal són essencials. La seva substitució no serà immediata. Però els nous hàbits arriben. Els joves són majoritàriament els més receptius. Llevat dels làctics i els ous, tendeixen a evitar la carn animal.

Afortunadament, el nostre sistema productiu està conformat per empreses consolidades, sabedores que per entomar la nova situació no es pot perdre de vista el camí de la ciència i la tècnica. El llibre agrari i els articles tècnics, en els seus diferents formats, mantindran tot l'interès.

COL·LABORACIÓ

Colors de festa

J. CORBELLA I DUCH
ADVOCAT

EL 2 de maig, dilluns, començament de la setmana i de l'activitat laboral, presentava un cel gris i ennuvolat, a voltes amenaçador, que no deixa passar el sol. A primera hora de la tarda podem dir que empitjora i es presenta una pluja fina que obliga la gent a obrir paraigües i refugiar-se sota els balcons. És primavera.

Podem dir que, a Lleida, el maig no va començar amb la claredat i brillantor esperada, però en aquest quadre pintat amb la paleta dels grisos sobresortien moltes persones abillades amb vestits nous, amb túniques dels més diversos colors:

blaus, grocs, verds, liles, blancs, i, moltes dones, portant turbants fets de la mateixa roba.

Pel seu aspecte físic i pell bruna, hom s'adona que són gent vinguda de fora, però no són pas forasters, la forma en què es mouen deixa prou clar que són gent d'aquí. Passegen pels carrers amb aire de festa, formant grups que conversen animadament.

Les imatges em sorprenen, especialment per la seva plasticitat. No ho esperava pas, i quan arribo a l'oficina ho comento, i pregunto si algú em pot explicar aquest esclat de color i de festa. La resposta no

es fa esperar, es tracta de la celebració del final de la pràctica musulmana del ramadà, i de l'acabament dels trenta dies de dejuni, que és visible des de primera hora del matí.

Podem dir que el ramadà ha omplert la ciutat d'un aire diferent, com si hagués tornat d'orient aquella sang de roses que un dia hi veia el poeta Màrius Torres, trencant, al mateix temps, el dejuni obligat dels creients musulmans i la grisor d'un dia de maig.

Em quedo pensant que és bonic que algú visqui amb joia la seva fe religiosa, i que ho mostri posant-se els millors vestits, els més vistosos, i passejant arreu l'alegria que deriva de les seves més íntimes conviccions.

Aquest dilluns, els creients musulmans, sense dir res, pas-

sejant per la ciutat portant els millors vestits, han pregonat llur fe religiosa, en un ambient que, a primer cop d'ull, sembla indiferent a les opcions i manifestacions personals en una societat cada dia més secularitzada.

El ramadà ha omplert la ciutat d'un aire diferent, com si hagués tornat d'orient aquella sang de roses que un dia hi veia el poeta Màrius Torres

Hem de veure la celebració pública d'una festa musulmana com a expressió d'una societat diversa i tolerant, respectuosa amb les creences de cadascú i amb el lliure exercici de la religió, i és així com en el curt termini d'un mes, a la mateixa ciutat, i en els mateixos car-

ters, han acollit les celebracions públiques de la Setmana Santa catòlica, com també la vivència del final del ramadà per als fidels musulmans.

Els temps evolucionen, i la globalització també ens ha portat les migracions i la bar-

reja de diferents ètnies i religions en un mateix territori i una mateixa ciutat. Ens fa adonar que no vivim sols, i que tampoc som únics. En una societat avançada s'espera que tots contribuïm amb el nostre esforç personal a fer possible la convivència pacífica i ordenada.